

SOCIAAL ONDERZOEK MET BETREKKING TOT DE KINDEREN

HOE VANG JE EEN SOCIAAL ACCIDENT?

Het sociale onderzoek of de sociale enquête is een burgerrechterlijke opdracht gegeven door de rechtbank aan een justitieassistent teneinde de rechtbank informatie en advies te verschaffen met betrekking tot een maatregel in verband met de kinderen, zo onder meer met betrekking tot

- de uitoefening van het ouderlijk gezag (artikel 373 en 374 burgerlijk wetboek)
- het recht op persoonlijk contact en het recht op bewaring (artikel 374 burgerlijk wetboek)- gedrag van opvoeding, recht van toezicht op de opvoeding (artikel 374 burgerlijk wetboek)
- het hoorrecht van de kinderen (art 931 Ger. Wetboek)
- het horen van een kind in het kader van een binnenlandse adoptie (1231.10 Ger. W.);

- het bestaan en de eventuele impact van nieuwe en onvoorziene omstandigheden die de toestand van de kinderen ingrijpend te wijzigen
- het omgangsrecht van grootouders of ieder die aantoont dat hij met het kind een bijzondere affectieve band heeft (artikel 375 bis burgerlijk wetboek)
- het huwelijk van de minderjarigen artikel 145 en 148 burgerlijk wetboek
- artikel 412 BW (wet van 29 april 2001 tot wijziging van de wetgeving inzake de voogdij over de minderjarigen)
- artikel 50 van de wet van 8 april niet in 65 betreffende de jeugdbescherming
- artikel 931 en artikel 1231,10 en 1280 en 1288 en 1290 van het gerechtelijk wetboek

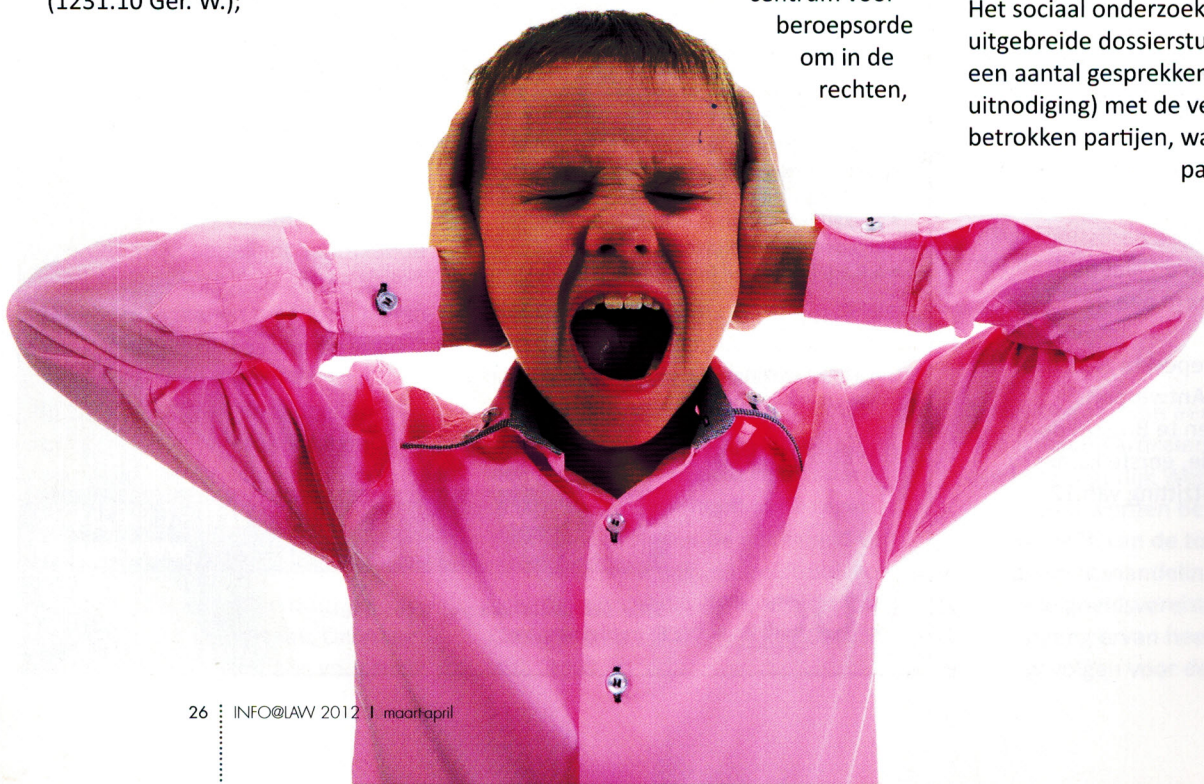
Zie I Naessens, de methodiek van de sociale studie een burgerlijke zaken in verblijfsregeling, centrum voor beroepsorde om in de rechten,

Intersentia 2008, pagina 71 en volgende.

De justitieassistent tracht een antwoord te geven op de vragen met betrekking tot de leefsituatie van de betrokken partijen, de ouderlijke situatie, de situatie van de ouders afzonderlijk, het functioneren van het kind op school, het organigram van de familiale situatie, de ontleding van de relaties binnen nieuw samengestelde gezinnen, de relatie tussen de kinderen en de ouders, de zedelijke toestand van de kinderen, de vraag in hoeverre de ouders hun oude rol kunnen scheiden van hun partnerconflicten, de beschrijving van de eventuele partnerconflicten, de invulling door de ouders van het belang van het kind en de wijze waarop zij dit belang definiëren, de kijk van de kinderen op de situatie en alle andere mogelijke vragen en belangen van het kind die een rol kunnen spelen bij de beslissing die genomen dient te worden door de opdrachtgever van de sociale studie.

Het sociaal onderzoek vat aan met een uitgebreide dossierstudie, gevolgd door een aantal gesprekken (na voorafgaande uitnodiging) met de verschillende betrokken partijen, waarbij de eisende partij eerst wordt gehoord.

- Er worden met elke partij drie gesprekken gevoerd.
- het eerste

gesprek in het justitiehuis, waarbij de opdracht wordt toegelicht

- het tweede gesprek is een aangekondigd huisbezoek, waardoor dit gesprek ook een kennismaking een halte met de leefomgeving en met de eventuele nieuwe partner, met wie evenzeer een gesprek wordt gevoerd. Er wordt kennisgemaakt met de kinderen bij voorkeur in de leefomgeving van een van de ouders. In de regel zal een gesprek met de kinderen worden gevoerd en zal de justitieassistent ook antwoorden op de vragen van de kinderen. Indien de opdracht gegeven wordt in het kader van artikel 931 en 1231.1 Gerechtelijk wetboek inzake het hoorrecht van de kinderen, zullen er principieel enkele gesprekken gevoerd worden met de kinderen. Het tweede gesprek is een uitdieping waarbij u geconfronteerd zal worden met hetgeen de andere partij heeft gezegd.
- het derde gesprek is een terugkoppeling gesprek, een synthesegesprek, een weergave van de pijnpunten, de meldingen aan partijen welke keuzes zij kunnen maken.

Ook derden kunnen gecontacteerd worden om vragen van de justitieassistent te beantwoorden. bv. Grootouders die een bijzondere band hebben met het kind en betrokken worden bij de opvoeding, geraadpleegde professionelen zoals geneesheren, psychologen, CLB, leerkrachten mits voorafgaande uitdrukkelijke toestemming door beide partijen en mits deze derden naar het oordeel van de justitieassistent kunnen bijdragen tot de uitvoering van de opdracht.

Uitzonderlijk kunnen meerdere gesprekken worden georganiseerd.

Op welke vragen tracht de justitieassistent een antwoord te vinden?

Vooreerst en eigenlijk uitsluitend op de vragen die in de opdracht gesteld zijn. Maar dit antwoord is natuurlijk te eenvoudig aangezien de opdracht een redelijk vaag gesteld is. De

partijen dienen te beseffen dat het maatschappelijk verslag geen beslissing uitmaakt. Het is en blijft een advies waarvan de rechtbank kan afwijken. Maar terzelfdertijd dient men te beseffen dat dit advies een zeer grote invloed zal hebben op de besluitvorming van de rechter. Vastgesteld wordt dat de sociale studie het gezamenlijk ouderlijk gezag als uitgangspunt beschouwd en anderzijds het belang van het kind als prioriteit. Het gezamenlijk ouderlijk gezag mag hierbij niet verward worden met het verblijfscoouderschap. Met het gezamenlijk ouderlijk gezag wordt bedoeld dat de sociale studie de gemeenschappelijke opvoeding van

het kind door beide ouders op een zo evenwaardige mogelijke manier als uitgangspunt stelt en onderzoekt in hoeverre dit uitgangspunt kan bekomen worden of in hoeverre dit uitgangspunt door één of beide van de partijen wordt tegengewerkt.

Bij de vaststelling van de prioritare behandeling van het belang van het kind wordt soms voorbijgegaan aan de rechtmatige belangen van de ouders, ouders (de wet van 18 juli 2006 stelde uitdrukkelijk dat er ook met de belangen van de ouders dient rekening gehouden, die het recht moeten hebben hun kind te zien opgroeien, accenten te leggen bij de opvoeding en betrokken te worden in het ouderschap). Maar hiertegenover staat dan weer het internationaal

advodata

Totaal Beheer van elk advocatenkantoor

- Overzichtelijk beheren van dossiers
- Agenda en e-mail geïntegreerd met Outlook
- Opvolgen van prestaties
- Een resem praktische berekeningen
- Enkelvoudige of vennootschapsboekhouding
- Doorgedreven link met MS-WORD

• Ook werken vanop afstand mogelijk !

Contacteer ons voor meer info: 0475 608 695
 freddy@advodata.be - www.advodata.be

verdrag van de rechten van het kind van 20 november 1989 dat bepaalt: "bij alle maatregelen betreffende de kinderen, ongeacht of deze worden genomen door Openbaar instellingen voor maatschappelijk welzijn, of door gerechtelijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging".

Ouders die geconfronteerd worden met een sociaal onderzoek hebben er alle belang bij om in hun benadering bij de gesprekken steeds het belang van het kind als motivering van hun antwoorden te gebruiken en bij hun motivaties het veel minder te hebben over hun eigen rechten en eigenbelangen. Het risico bestaat anders dan de justitieassistent in zijn of haar verslag, zou kunnen stellen dat de ouder het eigenbelang stelde boven dat van de kinderen, hetgeen een negatieve impact zou hebben op de belangen van deze ouder.

De sociale studie beweert niet te vertrekken van eigen waarden en eigen normen. In de praktijk is dit een totaal verkeerde vaststelling. Men vertrekt van een aantal basisprincipes waarbij men gelooft dat partijen in staat moeten kunnen zijn te communiceren, dat zij in staat moeten kunnen zijn om samen met de andere ouder beslissingen te nemen en vooral dat de partijen in staat zijn om hun partnerconflicten los te koppelen van de zinvolle invulling van het ouderschap. Neen, zij laten geen plaats voor de legitimiteit om niet overeen te komen. Een partnerconflict kan zo ver geëscaleerd zijn, dermate gelardeerd met geweld, feiten en psychische belasting waardoor de ouderrol en de ex partnerrol door heel wat mensen, waaronder zeer goede ouders, niet kunnen gescheiden worden.

Wanneer een maatschappelijk onderzoek de justitieassistent de vraag stelt naar de relatie met de ex partner en deze wordt beantwoord met een opsomming van feiten, grieven, slechte eigenschappen, (terechte) verwijten en onvolkomenheden, dan is de kans

groot dat in het maatschappelijk verslag in een paar regels gesteld wordt dat die ouder niet in staat is om het partnerconflict los te koppelen van het ouderschap, hetgeen bij de rechtbank zeer negatief zal overkomen.

Leg een knoop in uw tong, wik uw woorden, wanneer u het heeft over uw ex partner. Praat niet over uw ex, maar over de mama of de papa van het kind. Benadruk juist de goede eigenschappen van hem of haar en onderlijn uw extreme bereidheid om op een constructieve wijze deze nieuwe ontkoppelde ouderrol waar te nemen. Zeg dat de conflicten tot het verleden behoren, minstens dat u deze terzijde kan schuiven wanneer u denkt of handelt in functie van de kinderen. Maak uw sociaal vangnet duidelijk. Zeg gerust dat uw nieuwe partner u mee kan helpen bij uw ouderrol, maar voeg hieraan toe dat hij of zij nooit de unieke relatie van de vader of moeder zal vervangen.

Het maatschappelijk onderzoek zal trachten na te gaan of u ten aanzien van het kind loyaal bent ten aanzien van de andere ouder. Maak deze ook nooit zwart, praat geen kwaad woord met uw kinderen over de andere ouder en onderlijn deze loyaliteit tijdens het sociaal onderzoek.

Het sociaal of maatschappelijk onderzoek geeft niet als taak de waarheid te achterhalen. Zij noteren standpunten en beschouwen die standpunten zonder verificatie als uitgangspunt van hun conclusie. Hou hier rekening mee en besef dus hoe gevaarlijk de uiting van standpunten is ten aanzien van het maatschappelijk onderzoek. Niet de waarheid, maar wel uw gepresenteerde perceptie, uw door de assistent genoteerde inzet (getoetst aan deze van de tegenpartij) zal de basis zijn van diens conclusie, desnoods aangevuld met hetgeen derden verklaard hebben.

Kuis uw huis op, maakt het tot een ideale thuis, laat een ontspannen rustige indruk, toon de plaats die het

kind in uw huis, uw nieuw samengesteld of eenouder gezin in uw hart heeft, vrij van wrok. Toon u als een stabiele persoonlijkheid in een stabiele leefwereld, als iemand die functioneert op het werk, in de nieuwe gezinsituatie, met de kinderen en met de papa of de mama van de kinderen.

In deze uiteenzetting heb ik het regelmatig gehad over partijen en tegenpartijen. Zie dit als een beroepsmisvorming van mijnentwege in mijn rol als advocaat. Maar gebruik nooit zelf die woorden, net zomin als het woord ex partner, ex of op zijn Vlaams (h)ex, benoem de "tegenpartij" steeds als de mama of de papa van de kinderen.

Benadruk uw inzet voor de goede contacten met die mama of papa, met de rimpelloze uitoefening van de omgangsregeling of de verblijfswissel. Durf gerust stellen dat na een verblijfswissel de kinderen het even moeilijk hebben, net zoals zij verklaren het moeilijk te hebben wanneer ze in het begin bij de andere ouder zijn, maar benadruk terzelfdertijd op welke korte termijn het kind bij u aangepast is en zich terug thuis voelt. Toon aan dat u een duidelijk zicht heeft op de belevingswereld van het kind. Kinderen denken vaak dat de echtscheiding hun fout is. Heb jij aan uw kinderen uitgelegd dat de scheiding niet hun fout is en dat mama en papa hen even graag zien. Leg uw opvoedingsstijl uit evenals de verschillen met die van de andere ouder, maar voeg hieraan onmiddellijk toe dat dit op zich geen probleem stelt, omdat u meent dat een verschillende aanpak ook een meerwaarde kan hebben en dat u uw kind leert dat er op verschillende plaatsen verschillende wetten gelden, net zoals de verschillende wetten thuis en op school. Dat uw kind dit begrijpt of leert te begrijpen, dat u uw kind hierin steunt en dat u telkens stelt, dat uw kind de "wetten" bij de andere ouder dient te respecteren, ook al zijn deze verschillend van uw wetten.

Benadruk uw inzet bij het bereiken van de oplossingen tot op heden. Leg uit wat u reeds hiertoe gedaan heeft. Maar erken gelijktijdig de inzet van de andere ouder. Zeg gerust met zoveel woorden dat de andere bijzonder zijn best doet (maar er misschien niet altijd in slaagt). Benadruk uw pedagogische kwaliteiten om het kind bij te staan bij het huiswerk en de opvolging van de schoolse activiteiten.

Benadruk dat u het belangrijk vindt dat het kind een papa en mama heeft met wie het een goede band heeft, zo ook met de grootouders langs beide zijden (behoudens uitzonderlijke gevallen wanneer er echte crisissituaties met de grootouders bestaan). Leg uit op welke manier uw communicatielijnen legt met de andere ouder: e-mail, SMS, brieven, telefoon, doorgeefschrijftje. Benadruk hierbij dat deze communicatielijnen enkel gebruikt worden voor de invulling van het ouderschap en van uw zijde vrij zijn van negatieve boodschappen of verwijten, maar mededelingen uitmaken als zinvolle, inhoudsvolle communicatie. Benadruk dat u uw kind niet als factuur beschouwt om negatieve gevoelens, eisen of partnermededelingen of bedreigingen of verwijten aan de tegenpartij over te brengen.

Leg uit op welke manier uw kind contact kan houden met de andere ouder tijdens de ogenblikken dat het kind bij u is: e-mail, gsm, SMS, occasionele contacten.

Leg uit dat u steeds openstaat om van vaste regelingen af te wijken wanneer dit gevraagd wordt voor een gegronde reden in hoofde van de andere ouder of in hoofde van het kind (bv sportmanifestaties, verjaardagen, vaderdag, moederdag, communies, reizen, gezondheidsproblemen, een vraag tot wisseling van een weekend op vakantie, werkomstandigheden).

Benadruk dat u nooit uw kind laat kiezen welke ouder het het liefste ziet, dat uw kind niet bezadelt met de verplichting om een keuze te maken tussen de mama en de papa, dat u zich kan inleven in het zieltje en de leefwereld van het kind. Dat u uw kind laat kind zijn.

Deze tweedelige uitgave bevat enerzijds alle van toepassing zijnde wetgeving en praktische informatie over het beslagrecht en anderzijds handige modellen die u kan gebruiken in tal van procedures. Deze modellen kan u rechtstreeks downloaden van de internetapplicatie.

Prijs:
Deel 1: 19,95 €
Deel 2: 49,95 €

Bestel deel 1 en 2 vóór 31 oktober en u krijgt 10% korting op de beide delen, plus gratis toegang tot de internetapplicatie.

Uitgeverij **UGA**
U kan ook online bestellen op

T: 056 36 32 11 - F: 056 35 60 96
www.uga.be

LINDERS
QUALITY TOGA'S & UNIFORMS

WWW.LINDERSBRUSSELS.BE

BVBA LINDERS QUALITY TOGA'S & UNIFORMS SPRL
A. DANSAERTSTRAAT 84 RUE A. DANSAERT • 1000 BRUSSEL-BRUXELLES • BELGIË-BELGIQUE

Wanneer de voormelde criteria voor de tegenpartij negatief zijn en u hiervan het bewijs kan leveren, leg deze stukken dan voor. Toon de e-mail's, brieven, SMS en die u ontvangen heeft en die negatieve invulling van het ouderschap uitmaken door de andere ouder.

Maar doe dit terloops, zonder er al te veel aandacht aan te besteden. Toon dat u er mee kan omgaan en desondanks uw ouderschap zinvol blijft invullen en blijvend inzet voor een goede ouderrelatie met de mama of de papa.

Bereidt u emotioneel voor op deze gesprekken, bewaar uw kalmte, wees beminlijk, steeds hoffelijk en maak u nooit kwaad, want onthou, het sociaal onderzoek is perceptie en soms erger een evaluatie op basis van een perceptie. Daarom zijn ze zo gevaarlijk. Ook en vooral omdat ze door mensen worden uitgevoerd, met hun beperktheden en gevoelens, met hun normen en waarden. En zelfs wanneer beweerd wordt dat hun normen en waarden en hun gevoelens door hen buitenspel gesteld worden bij de beoordeling, glimlacht dan even. Zeer weinig mensen kunnen denken of zelfs functioneren zonder normen en waarden en met het wegcijferen van hun gevoelens.

Zo wordt verder en ondermeer in de sociale enquête rekening gehouden met:

- het belang van het kind in de meest brede betekenis van het woord
- beperking van de conflicten tussen de ouders door de opgelegde maatregel;
- de omgeving van het kind
- het effect van de maatregel met oog op de innerlijke rust van het kind;
- de stabiliteit en regelmatigheid die aan het kind kan worden geboden;
- de loyaliteit van de ouder ten aanzien van het kind maar ook ten aanzien van de andere partner (is deze bereid de omgangsrechten van de andere op een efficiënte wijze te laten uitoefenen?)
- aldus de houding van de ouder ten aanzien van de andere ouder en ten aanzien van het kind over de andere ouder;
- leeftijd van het kind,
- de beschikbaarheid van de ouders,
- de mening van het kind zo het die kan en wenst te uiten,
- de afstand tussen de woonplaatsen van de ouders,
- opvoedkundige kwaliteiten van de ouders;
- sociale en culturele context die het kind de beste waarborgen kan bieden;
- gevaarsituatie, mishandeling, verwaarlozing;
- ongeschikte mogelijkheden tot huisvesting van het kind;

- mogelijkheid om beroep te doen op derden voor occasionele opvang van het kind of voor bijstand van het kind door grootouders, familieleden, derden of eventueel de andere ouder;
- de afstand tussen de woonplaatsen van beide ouders;
- relatie van de ouder met de nieuwe partner van deze ouder (al dan niet stabiele of conflictueuze relatie)
- relatie van de het kind met de nieuwe partner van deze ouder
- de inhoudelijke invulling van de ouder-kind relatie. Hoe staat de ouder thans/vroeger tegenover het kind en hoe staat het kind thans/vroeger tov de ouder.

En waar hebben wij deze wijsheden geleerd. Welnu uit de handboeken die en leerstof die jongeren meekrijgen zonder enige ervaring met relaties en die op ongenueanceerde wijze deze wijsheden tot waarheden verheffen om uw leven en dat van uw cliënten eraan te toetsten en erover te laten oordelen, zonder enige andere kennis dan vaak theoretische hypothetische kaders. Ga er niet tegen in, maar leer uw cliënten mee spelen en scoor. En terwijl u uw cliënten deze boodschappen meegeeft, heeft u hen misschien over sommige dingen toch even doen nadenken.

